

2017-06-16

m.registrator@regeringskansliet.se
Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
Stina Andersson
stina.andersson@regeringskansliet.se

Remissen M2017/00594/Ke avser:

Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall – *som vi avstår från att kommentera.*

Icke-farligt byggnads- och rivningsavfall – *där vårt remissvar fokuserar på återvinning av asfalt och betong, vilket är de materialslag som SBMIs medlemmar främst återvinner i täkter.*

Sammanfattning

- Om inte tydliga och återvinningsfrämjande end-of-waste-kriterier tas fram för asfalt, betong och övriga mineraliska massor riskerar kvalificerad återvinning av att minska – tvärt emot hur en önskvärd samhällsutveckling ser ut. Kriterierna måste finnas på plats när en eventuell förändring avseende rapportering av C-verksamheter träder ikraft.
- Stora och omotiverade avgifter för att hantera returasfalt och betong kan medföra att många av dagens aktörer i framtiden kommer att avstå från att återvinna sådana material, vilket kan leda till minskad återvinning och/eller längre transporter till anläggningar som fortfarande återvinner.

Inledning

Sveriges Bergmaterialindustri, SBMI, är en branschorganisation som företräder landets producenter av bergkross, naturgrus och återvunnet inert material för bygg- och anläggningsändamål. Våra medlemmar förser samhället med cirka 85 procent av allt bergmaterial som används i Sverige.

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att utreda behovet av styrmedel för att nå etappmålet om återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall.

Utgångspunkten för arbetet är att de styrmedel som föreslås ska främja resurseffektiva kretslopp utan spridning av farliga ämnen. Naturvårdsverket föreslår att införa ett lagstadgat rapporteringskrav för cirka 750 mindre avfallsbehandlingsanläggningar (C-anläggningar).

SBMI ser risker med dessa förslag, men bedömer att riskerna kan hanteras om regelverket för end-of waste bli ändamålsenligt och tydligt och avgifter för tillstånd och tillsyn står i proportion till det merarbete som hantering av asfalt och betong medför.

I många delar sammanfaller detta remissvar med NCC:s remissvar.

SVERIGES BERGMATERIALINDUSTRI

Tel 08-762 62 26 • kansliet@sbmi.se • www.sbmi.se

Box 55684, SE-102 15 Stockholm

Regelverk och tillsynsavgifter

I dagsläget återvinns merparten av all asfalt, undantaget asfalt med stenkolstjära¹. Returasfalt har ett ekonomiskt värde, och en så hög återvinningsgrad som möjligt är målet för alla aktörer på marknaden.

Asfalttillverkning är en anmälningsskyldig verksamhet enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen, med verksamhetskod C 26.150 medan lagring och återvinning av asfalt i större mängd betraktas som en tillståndsskyldig verksamhet.

På senare år har tillämpningen av avfallslagstiftningen förändrats och det har blivit vanligare att miljömyndigheter hanterar asfalt och betong som avfall, men synen på returasfalt varierar från kommun till kommun. Om asfalt generellt betraktas som avfall, behöver många ompröva sina verksamheter.

De verksamhetskoderna som kan vara tillämpliga är följande:

- C 90.141 Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten om föroreningsrisken är ringa.
- C 90.110 Återvinning av icke-farligt avfall genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning för att återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
- C 90.80 Sortering av icke-farligt avfall om mängden avfall är mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål.
- B 90.30 Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål.
- C 90.40 Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål.
- Eventuellt kan B 90.420 eller C 90.430 komma att bli tillämpliga.

Verksamhetskoderna för avfallshantering innebär stora avgifter. Kostnader för tillstånd och tillsyn av asfalt och betong blir ofta högre än avgifterna för tillsyn av kärnverksamheten: borrhning, laddning, sprängning, krossning, siktning, skutslagning och transporter av material inom täkten. Detta är ologiskt och kan troligen leda till att många täkter avstår från att hantera returasfalt. Asfalten får då transporteras till andra anläggningar som fortfarande hanterar returasfalt – vilket leder till längre transporter med ökade kostnader och miljöutsläpp som följd.

Det är inte ovanligt att införsel av returasfalt till en täkt eller ett asfaltverk sker oregelbundet. Ska en väg rustas upp kan stora mängder returasfalt bli tillgängliga som tar längre tid än tre år att återvinna. Lagring av avfall kan som längst ske under tre år (om det är avsett för bygg- och anläggningsändamål). Om man, av någon anledning, inte hinner återvinna lagrad asfalt under denna tidsperiod måste tillstånd för deponi sökas och reglerna om avfallsskatt måste tillämpas, vilket innebär ett påslag på 500 kr/ton. Om tillstånd söks för sent kan ansvarig platschef åtalas för otillåten miljöverksamhet, vilket kan ge flera konsekvenser – t ex att platschefen nekas visum till USA, inte får adoptera barn från Kina, m m.

På samma sätt som asfalt, återvinns också stora mängder betong. Efter krossning kan betong blandas in i olika anläggningsmaterial där det ersätter jungfrulig ballast.

¹ Kontrollen att asfalten inte innehåller stenkolstjära eller andra farliga ämnen har skett i ett tidigare skede innan den fräses upp från t.ex. vägen. Sådan asfalt återvinns inte och kommer avvisas om någon försöker bli av med den genom att ta den till en av våra medlemmars täkter.

Ett återvinningsfrämjande regelverk

En mycket viktig fråga som Naturvårdsverket inte har belyst är när asfalt, betong och andra inerta mineraliska massor upphör att vara ett avfall och blir till en produkt, som kan CE-märkas och säljas vidare utan att avfallslagstiftningen är tillämplig.

”End of waste”-kriterier för den här typen av material (asfalt och betong) saknas inom EU och rättsläget kring när ett avfall upphör att vara avfall och blir en produkt är därmed oklart. SBMI anser att en god återvinning främjas av om det finns tydliga regelverk för end-of-waste (som i Storbritannien – se bilaga).

I Sverige saknas nationell vägledning när man klart kan säkerställa att avfall har upphört att vara avfall. Det bör inte vara upp till varje kommun eller till och med varje miljöinspektör att göra sin egen tolkning. Rättssäkerhetsaspekter och konkurrens på lika villkor talar emot det.

Ett möjligt, men olämpligt, kriterium vore att anse att den inkomna asfalten upphör att vara ett avfall då den har bearbetats (krossats) för att bli en produkt. Krossad asfalt tenderar att klistras ihop igen en tid efter krossning, och arbetet måste då göras om strax innan asfalten ska användas. Ett mer lämpligt kriterium är att asfalten klassas som en produkt så snart den ankommer en täkt med tillstånd att hantera returavfall, ett asfaltverk eller någon annan återvinningsanläggning och har godkänts av ansvarig person vid anläggningen (så att fortsatt återvinning är säkrad).

Att omedelbart krossa upp betong kan ge miljöfördelar och ett end-of-waste-kriterium för betong skulle således kunna vara att den har krossats i tåkten.

SBMI anser att det är brådskande att ta fram end of waste-kriterier för betong och asfalt och att det borde ligga inom Naturvårdsverkets uppdrag att arbeta fram sådana kriterier. Dessa måste finnas på plats när en eventuell förändring avseende rapportering av C-verksamheter träder ikraft. Då kan SBMIs medlemmar hantera materialen enligt de standarder och certifieringar som gäller för produkter. Därmed bibehålls dagens goda förutsättningar för återvinning av asfalt och betong.

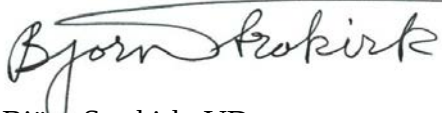
SBMI förstår att samhället måste få in uppgifter från C-anläggningar som hanterar avfall, men det är viktigt att detta sker så smidigt som möjligt (inte i paritet med en miljörapport). SBMI medverkar gärna i en framtida referensgrupp för hur en sådan rapportering kan utformas.

Ett uppdrag för Naturvårdsverket

Idag återvinns betong och asfalt i stor utsträckning, allt i linje med den resurshushållning som verksamhetsutövare ska förhålla sig till. Kommande regelverk och rapportering bör värna om en fortsatt rationell och effektiv återvinning.

End-of-waste-kriterier måste finnas fastställda innan en eventuell förändring avseende rapportering av avfall till C-verksamheter träder i kraft. SBMI föreslår att Naturvårdsverket ges i uppdrag att ta fram regler och vägledning för detta.

Sveriges Bergmaterialindustri

Björn Strokirk, VD